

Liber

cogitanti: quod aut verum non sit: aut etiam si verū est quod rarissime potest accidere: nō hoc tamen fide ut teneamus quicq; prodest: sed aliud aliquid vtile: quod per hoc insinuat. **Q**uis enim legentium vel audientium q̄ scripsit apostolus paulus: vñ que dilo scripta sūt non fingat animo: t̄ ipius apostoli faciem: et omnium quoz ibi noīa commemorantur. Et cum in tanta hominū multitidine quib; ille littore notescunt: aliis aliter lineamēta figuram̄ illorum corporoz cogitet: vtq; incertuz est. Neq; ibi occupatur fides nostra: qua facie corporis fuerint illi homines: sed tantuz quia per dei gratiam ita vixerunt: t̄ ea gesserunt q̄ scriptura illa testatur: hoc et vtile est credere: t̄ non desperandum: t̄ appetendum. **N**am et ipius dñi facies carnis: innumerabilium cogitationum diuersitate variatur t̄ fingitur: que tamen vna erat: quecumq; erat. **N**eque em in fide nr̄a quam de dño Iesu xp̄o habemus: illud salubre est qd̄ sibi animū fingit: longe fortasse aliter q̄ res se habet. **S**ed illō qd̄ fm sp̄em de hoīe cogitam̄: habem̄ em̄ q̄s irregulariter infixam hūane nature noticiā. fm quā q̄cqd tāle aspicimus: statim hoīem esse cognoscimus vel hominis formam.

De sacramēto incarnationis dñi t̄ salutis nr̄i iesu xp̄i. **C**apit. V.

Ecundū hanc noticiā cogitatō nr̄a informatur: cum credim̄ pro nobis dñi hoīem factū: ad humilitatis exemplum: t̄ ad demonstrandam erga nos dilectionem dei. **H**oc enim nobis prodest credere t̄ firmum atq; inconcussuz cor de rētinere: scilicet humilitatem qua natus est deus ex semina: t̄ a mortalibus per tantas contumelias p̄ ductus ad mortem: summum esse medicamentum: quo superbie nostre sanaretur tumor: et altum sacramētum quo peccati vinculū solueret. **S**ic t̄ virtutē miraculoz ipī t̄ resurrectionis eī: qm̄ nouimus qd̄ sit omnipotentia de omnipotenti deo credimus: t̄ fm species t̄ genera rerum vel natura insita: vel experientia collecta: d̄ factis huiuscmodi cogitamus: vt nō ficta sit fides nr̄a: **N**eque ei nouim̄ facie xp̄im̄ marie: ex q̄ ille a viro itacta: neq; in ipso p̄tū corrupta mirabilis nat̄ ē. **N**eque qb; m̄bro

Job. ii. rū liniamētis fuerit lazarus: nec bethania: nec sepulcrū: lapidēq; illū quē remoueri iussit cuz **A**dat. 27 eū resuscitaret vidimus: nec monumentum nouū excisum i petra vnde ip̄e resurrexit: nec montem oliueti vnde ascendit in celū. **N**eque oīo scimus quicq; ista non yidim̄: an ita sint: vt ea cogitam̄ imo vero probabilius exi

stūnamus non esse ita. **N**anq; cū alicuius facies vel loci vel hoīis: vel cuiuslibet corporis eadē occurrit oculis nr̄is q̄ occurrebat aīo: cū ea p̄usq; videremus cogitabamus: nō puo mira culo mouemur. **I**ta raro t̄ pene nunq; accidit t̄ tñ ea firmissime credimus: qr̄ fm sp̄alem generalemq; noticiā q̄ certa nobis est cogitamus. **C**redimus em̄ dñm iesum xp̄m natū de virgine q̄ maria vocabat. **Q**uid sit aut̄ virgo t̄ qd̄ sit nasci: t̄ qd̄ sit nomen: pp̄iu non credimus: sed prorsus nouimus. **U**trū autem illa facies marie fuerit que occurrit aīo cū ista loquimur aut recordamur: nec nouimus oīo: nec credimus. **I**taq; hic salua fide licet dicer: forte talem habebat faciem: forte non talē forte aut̄ de x̄gine natus est xp̄s: nemo salua fide xp̄ina dixerit. **N**obrem qm̄ trinitatē eternitatem t̄ equalitatem t̄ unitatem q̄tum datur intelligere cupimus: p̄us autem q̄ intelligimus credere debemus: vigilandum nobis ē: ne ficta sit fides nostra. **E**adem quippe trinitate fruendum est: vt beate viuam̄. **S**ia uite fallum de illa crediderim̄: inanis erit spes: et non casta caritas. **Q**uod igitur eam trinitatez quam non nouimus: credendo diligim̄. **T**in fm sp̄alem generalemq; noticiam fm quā diligimus apostolū Paulū. **Q**ui etiam si nō ea facie fuit que nobis occurrit de illo cogitantibus: t̄ hoc penitus ignoramus: nouimus tamen quid sit homo. **E**t em̄ longe non eamus hoc sumus: id est homo: t̄ illū hoc fuisse: t̄ animam eius corpori copulatam mortaliiter vivisse manifestū est. **H**oc ergo de illo credimus quod inuenimus in nobis: iuxta speciem vel genus quo humana omnis natura pariter continetur. **Q**uid igitur de illa excellentia trinitatis siue specialiter siue generaliter nouim̄: quasi multe sint trinitates: quarum aliquas experti sumus: vt per regulam similitudinis impressam vel speciale vel generalem notiam: illam quoq; talem esse credamus: atq; ita rem quam credimus et nondum nouim̄: ex parilitate rei quam nouimus diligamus. **Q**uod vtq; non ita est. **T**in quemadmodum diligimus in domino Iesu christo q̄ resurrexit a mortuis: quis inde neminez vñq; resurrexisse viderimus. **I**ta trinitatem quam non videmus: t̄ qualem nullam vñq; vidimus possumus credendo diligere. **S**ed quid sit mori: t̄ quid sit viuere: vtq; scimus: quia t̄ viuim̄: et mortuos ac morientes aliquando vidim̄: et experti sumus. **Q**uid est autem aliud resurgere: nisi reuiuiscere: id est ex morte ad vitam redire? **S**um ergo dicimus et credimus

esse trinitatem. uouimus quod sit trinitas. quia non uimus quid sint tria. sed non hoc diligimus. Nam id ubi volumus facile habemus: ut alia omittam: vel micando digitis tribus: an vero diligimus: non quod omnis trinitas: sed quod trinitas deus: hoc enim diligimus in trinitate: quod deus est sed deum nullum aliud vidimus aut nouimus: quod unus est deus: ille solus quem non dum vidimus: et credo diligimus. Sed ex qua ratione nouorum similitudine vel comparatione credamus: quod etiam nondum notum deum diligamus: hoc queritur.

Quid in sanctis quod non vidimus diligamus?

Edi ergo mecum: et **a. VI**

r consideremus cur diligamus apostolum. **N**uquid nam propter humanam speciem quam notissimam habemus: eo quod credimus eum hominem fuisse: **N**on utique. Alioquin non nunc non est quem diligamus: qui quidem homo ille iam non est. **A**lia enim eius a corpore separata est. **S**ed id quod in illo amamus: etiam nunc vivere credimus. **A**mamus enim animum iustum. **E**x qua ergo generali aut speciali regula: nisi quia scimus: et quod sit animus: et quod sit iustus. **E**t animus quidem quod sit: non incongrue nos dicimus: id non nos: quod non habemus animum. **N**eque enim vnoque oculis vidimus: et ex similitudine visorum plurius: notionem generalem specialem neceperimus. sed potius ut dixi: quia et non habemus. **Q**uid enim tam intime scitur: sequitur ipsum esse sentit. quod id quo etiam cetera sentiuntur: id est ipse animus. **R**am et mortuus corporum quibus preter nos alios vivere sentimus: ex nostra similitudine agnoscimus: quia et non ita mouemus corpus viviendo: sicut illa corpora moueri aduentimus. **N**eque enim cum corpus vivum mouetur: agitur villa via oculis nostris ad videndum animum: rem scilicet que oculis videri non potest: sed illi moli aliquid in esse sentimus: quale nobis non est ad mouendum similiter molere nostram: quod est vita et anima. **N**eque enim quasi humane prudentie ratione: pprimum est. **E**t bestie quae sentiunt vivere: non tamen se ipsas: sed etiam se inuenient atque alterutrum et nos ipsos. **N**ec alias nostras vident: sed ex mortibus corporis: id est statim et facillime quadam conspiratio naturali: **I**nimum igitur cuiuslibet ex nostro nouimus: et ex nostro credimus quem nouimus. **N**on enim tamen sentimus animus etiam scire possumus: quod sit animus: consideratione nostre habemus enim animus. **S**ed quod sit iustus vnde nouimus. **D**ixeram enim nos apud non alia causa diligere nisi quod sit iustus animus. **N**ouimus ergo et quod sit iustus: sic quod animus. sed quod sit animus ut dictum est nouimus ex nobis inest ei animus nobis. quid aut sit iustus unde nouimus: si

iusti non sumus. **N**on si nemo nouit quod sit iustus: nisi quod iustus est: nemo diligit iustum nisi iustus. **M**emo enim potest diligere quem iustum esse credit ob hoc ipsum: quod iustum esse credit si quod sit iustum ignorat. **S**ed cum quod superius demonstrauimus ne minime diligere quod credit et non videt: nisi ex aliqua regula noticie generalis siue specialis. **A**c pro hoc si non diligere iustum nisi iustum: quod volet quodque iustum esse non nondum est. **N**on enim vult quodque esse non nondum diligere. **C**um aut sit iustus quod nondum est valet utique iustum esse: et ut aut velit diligere iustum: diligere ergo iustum: et quod nondum iustus est. **D**iligere autem iustum non potest: si quod sit iustus ignorat. **P**roinde nouit quod sit iustus: et quod nondum est: ubi ergo nouit: non oculis vidi. **I**n villa corporum iustum velut albus aut niger: aut quoddy: aut rotundus quod hoc dixerit ac oculi non vident nisi corpora iusta: aut in homine non est nisi animus: **E**t cum hoc iustus sit: ex aio dicitur non ex corpore. **E**t ei quodam pulchritudo animi iustitia quod pulchritus est homines: plerique etiam quod corpore distorti atque deformes sunt. **S**ic enim ai mus non vident oculis: ira nec pulchritudo eius. **O**bliquusque nouit quod sit iustus quod nondum est: atque ut sit diligere iustum. **I**n signa quodam per mortuum corporis emuntur: quibus ille aut ille homo esse iustum apparet. **S**ed vnde nouit illa signa esse ai iusti: nesciunt quid oculo sit iustus? **N**ouit ergo. **S**ed ubi nouimus quod sit iustus: etiam cum iusti nondum sumus: si extra nos nouimus: in corpore aliquo nouimus: sed non est ista res corporis. **I**n nobis igitur nouimus: quid sit iustus. **N**on enim alibi hoc inuenio cum quero ut hoc eloquar: nisi apud me ipsum. **A**t si interrogem aliud quid sit iustum apud se ipsum querit quid respondeat: et quisquis hinc verum respondere potuit: apud se ipsum quid responderet inuenit. **E**t carthaginem quidem cum eloqui volo: apud me ipsum quero ut eloquar: et apud me ipsum inuenio phantasiam carthaginis. **S**ed eam per corpus acceperit id est per corporis sensum: quoniam presens in ea corpore fui: et eam vidi atque sensi: memoriaque retinui: ut apud me inuenirem de illa verbum: cum eam vellem dicere. **I**pso enim phantasia eius in memoria mea verbum eius: non sonus iste trisyllabus: cum carthago nominatur: vel etiam cum tacite non men ipsum per spacia temporum cogitare: sed illud quod in animo meo cerno: cum hoc trisyllabum voce profero: vel anteque proferam. **S**ic et alexandriam cum eloqui volo quam nunquam vidi: presto est apud me phantasma eius. **C**um enim a multis audisset et credidisset magna esse illam urbem: sicut mihi narrari potuit fixi aspicio imaginem eiusque potui et habeo apud me verbū eius: cum eam volo dicere antequam